

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

INFORMACIJA DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS KOVOS SU KORUPCIJA VEIKLOS 2015 METAIS

2016-01-15

Vilnius

Žemės ūkio ministerija (toliau – ministerija), siekdama informuoti visuomenę apie ministerijos kovos su korupcija veiklą 2015 metais, teikia apibendrintą informaciją.

Atsižvelgiant į naują kovos su korupcija laikotarpį 2015–2025 metus, siekiant našesnės ir efektyvesnės korupcijos prevencijos veiklos, parengtas ir priimtas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymas Nr. 3D-74 „Dėl žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymo Nr. 3D-373 „Dėl žemės ūkio sektoriaus antikorupcinės programos tvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo pastarasis įsakymas išdėstytas nauja redakcija, patvirtintos atnaujintos Žemės ūkio sektoriaus antikorupcinė programa ir Žemės ūkio sektoriaus antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planas (2015–2025).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, atsižvelgiant į Žemės ūkio sektoriaus antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planą (2015–2025), patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl Žemės ūkio sektoriaus antikorupcinės programos tvirtinimo“, ir į Žemės ūkio sektoriaus antikorupcinės programos įgyvendinimo koordinavimo komisijos 2015 m. rugpjūčio 7 d. posėdžio protokolo Nr. 8D-381 (5.50) nutariamąją dalį, Žemės ūkio ministerijoje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas. 2015 m. rugsėjo 25 d. žemės ūkio ministras patvirtino Išvadą dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo. Analizuotas 2013–2015 m. laikotarpis. Nagrinėta ministerijos veiklos sritis – melioracijos įmonių ir specialistų atestavimo procedūra. Prieita prie išvadų, kad atitinkamoje veiklos srityje korupcijos tikimybė, t. y. prielaida, kad tam tikri Žemės ūkio ministerijos veiklą veikiantys išoriniai ir (ar) vidiniai bei (ar) individualūs rizikos veiksniai sudarytų galimybių atsirasti korupcijai, gali egzistuoti, tačiau remiantis esančiais teisės aktais, ši sritis yra valdoma ir išsamiai reglamentuota. Rekomenduotina, kad už šią veiklos sritį atsakingi asmenys ir toliau periodiškai peržiūrėtų sritį reglamentuojančius teisės aktus ir esant poreikiui atliktų

atsirandančių teisinio reglamentavimo spragų taisymą. Atsižvelgiant į atliktą analizę rekomenduotina pakeisti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. kovo 27 d. įsakymą Nr. 76 „Dėl Įmonių ir specialistų atestavimo melioracijos statinių ir melioracijos statinių projektų ekspertizei atlikti taisyklių patvirtinimo“, kadangi esamas teisės aktas nebeatitinka teisinės technikos reikalavimų, be to organizuoti įmonių ir specialistų melioracijos statinių ir melioracijos statinių projektų ekspertizei atlikti atestavimą pavedama jau nebeegzistuojančiam Infrastruktūros, melioracijos ir kooperacijos departamentui. Be to, kaip jau buvo minėta, šiame teisės akte nėra visiškai aišku, per kiek laiko yra atliekama atestavimo paslauga, nurodoma tik, kad atestavimo komisijos posėdis šaukiamas prireikus, o pareiškėjai turi dokumentus pateikti ne vėliau kaip du mėnesiai iki atestato galiojimo pabaigos. Siūlytina nustatyti tikslų paslaugos atlikimo terminą. Taip pat, atliekant artimiausius nagrinėjamos srities teisės aktų pakeitimus rekomenduotina nustatyti būdą, kuriuo atestatams gauti reikalingi dokumentai būtų pateikiami elektroninėmis priemonėmis, t. y. el. paštu ir (arba) kitomis informacinėmis technologijomis.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, atsižvelgdama į Žemės ūkio sektoriaus antikorupcijos programos įgyvendinimo priemonių planą (2015–2025), patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl Žemės ūkio sektoriaus antikorupcinės programos tvirtinimo“, Žemės ūkio ministerija ir jos valdymo sričiai priskirtos įstaigos atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymus. Buvo apibendrinta minėtoji Žemės ūkio ministerijos 2015 m. rugsėjo 25 d. išvadą dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo ir informacija, kurią pateikė Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra), Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos, Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, Valstybinė mašinų bandymo stotis prie Žemės ūkio ministerijos ir Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras. 2015 m. spalio 26 d. žemės ūkio ministras patvirtino Išvadą dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo. Apibendrinus Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų įstaigų atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybių nustatymus konstatuota, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės tam tikrose veiklos srityse yra galimos dėl žmogiškojo faktoriaus ar kitų elementų sąveikoje, tačiau korupcijos pasireiškimo rizika yra kontroliuojama tiek tobulinant teisinę bazę, tiek imantis atitinkamų prevencinių veiksmų. Žemės ūkio ministerija ir jos valdymo sričiai priskirtos įstaigos, vykdydamos antikorupcinę veiklą, įgyvendindamos nacionalines ir vidaus kovos su korupcija programas numato ir toliau aktyviai bendradarbiauti tiek tarpusavyje, tiek su Specialiųjų tyrimų tarnyba.

Žemės ūkio ministerija vykdo Nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 m. programos įgyvendinimo 2015–2019 m. tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 648 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“, priemonę Nr. 2.4.4 „Vykdyti korupcijos ir sukčiavimo prevencijos priemonės ir veiksmus Europos Sąjungos fondų lėšų panaudojimo srityje“. Pažymėtina, kad 2015-06-11 Agentūros vidaus audito departamentas atliko sukčiavimo prevencijos auditą (2015-06-11 audito ataskaita Nr. VA4-18). Audito objektas – sukčiavimo prevencijos procesas.

Atkreiptinas dėmesys į Nacionaliniuose ES fondų lėšų administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir (ar) dokumentuose įtvirtintos kovos su korupcija (įskaitant sukčiavimu) priemonės arba korupcijos (įskaitant sukčiavimo) rizikos tikimybę mažinančios priemonės. Tuo atveju, jei yra įtariama sukčiavimo ar kita nusikalstama veika, Agentūra nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tokio įtarimo nustatymo, informuoja teisėsaugos institucijas, kartu pateikdama jai visą su minėta veika susijusią informaciją. Ministerijos Teisės departamentas vykdo antikorupcinį Veiksmų programos priemonių įgyvendinimo taisyklių ir kitų teisės aktų, susijusių su kaimo plėtros ir žuvininkystės programų priemonėmis, vertinimą. Numatytas privalomas informacijos skelbimas visuomenei prieinamose svetainėse / tinklalapiuose apie priimamus sprendimus ir kitus veiksmus, susijusius su ES fondų lėšų administravimu (www.zum.lt tinklalapyje skelbiama informacija apie paraiškų rinkimą, sprendimai dėl paramos skyrimo ir kt. sprendimus, susijusius su parama), rengiant įgyvendinimo taisykles, pvz., pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014-2020 m. veiksmų programą, pildoma antikorupcinio vertinimo pažyma, prireikus projektai teikiami derinti STT. Paramos gavėjams, projekto įgyvendinimo metu dirbtinai sukūrus paramai gauti reikalingas sąlygas, padarius kitus pažeidimus taikomos atitinkamos sankcijos, kaip numatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintoje Sankcijų taikymo metodikoje. ES paramos lėšomis remiamų projektų vykdytojai bei potencialūs tiekėjai gali naudotis Agentūros interneto svetainėje įdiegta pirkimų sistema. Tokia galimybė įtvirtinta šių metų balandžio 13 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu pakeistose Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse. Paskelbus informaciją apie pirkimą Agentūros svetainėje, pareiškėjams arba paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programą gavėjams neberekės jos skelbti nacionaliniame šalies dienraštyje. Sistema gali naudotis ne tik pareiškėjai ir paramos gavėjai, kurie yra ne perkančiosios organizacijos bei vykdo pirkimus vadovaudamiesi pirkimų taisyklėmis, bet ir potencialūs tiekėjai. Jie kviečiami registruotis pirkimų sistemoje ir skelbti savo pasiūlymus. Viešai skelbiant informaciją apie pirkimus, yra sudarytos sąlygos didesniame potencialių tiekėjų skaičiui pamatyti pirkimo skelbimą ir dalyvauti konkurse ar

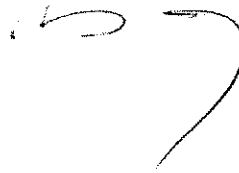
apklausoje. Tuo tarpu investicinių projektų vykdytojams yra sudarytos galimybės gauti geriausią pasiūlymą ir išsirinkti optimalų variantą siekiant prekes, paslaugas ar darbus įsigyti už mažiausią kainą. Pirkimų viešas skelbimas prisideda prie skaidresnio pirkimų vykdymo mechanizmo ir padeda užtikrinti didesnę konkurenciją tarp tiekėjų, skatina smulkaus ir vidutinio verslo vystymąsi. Projektų atrankos komitetų nariai pildo nešališkumo deklaracijas (pvz. kaip tai yra nustatyta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 23 d. įsakyme Nr. 3D-310 „Dėl Projektų paramai gauti pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, veiklos sritis ir (ar) veiklas atrankos komiteto pavyzdinio darbo reglamento patvirtinimo“). Žemės ūkio sektoriaus antikorupcijos programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 373, vieni iš uždavinių – pagal kompetenciją prižiūrėti, kad būtų tinkamai naudojamos ES fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos žemės ūkio sektoriaus programoms įgyvendinti, taip pat suderinti žemės ūkio sektoriuje dirbančių darbuotojų privačius ir visuomenės viešuosius interesus, užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą ir užkirsti kelią atsirasti ir plisti korupcijai. 2015-10-30 Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. BR1-342 patvirtinta Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos sukčiavimo veikų prevencijos ir antikorupcinio vertinimo metodika, pagal kurią vertinami Agentūros vidaus teisės aktai arba jų projektai.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2015 m. vasario 12-13 d. Lietuvos viešojo administravimo institutas organizavo mokymus „Specializuoti korupcijos prevencijos mokymai – viešųjų pirkimų srityje“ (16 akademinų val.), kuriuose dalyvavo 3 ministerijos darbuotojai. 2015 m. rugsėjo 15 d. Finansų ministerijos mokymų centre seminare „Korupcija, korupcijos prevencijos būdai ir priemonės, jos prevencija Lietuvoje“ dalyvavo 1 ministerijos darbuotojas. 2015 m. spalio 1 d. Finansų ministerijos mokymų centre seminare „Korupcijos rizika Europoje. Antikorupcinis teisės aktų vertinimas“ dalyvavo 3 ministerijos darbuotojai. 2015 m. gruodžio 9 d. Europos Komisijos kovos su sukčiavimu įrankio ARACHNE pristatyme dalyvavo 2 ministerijos darbuotojai.

Pažymėtina tai, kad Administracinės naštos mažinimo 2014–2015 metais priemonių plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 630 (toliau – Priemonių planas), Žemės ūkio ministerijai nustatytos įvykdyti 38–47 priemonės. Visos šios priemonės galutinai įgyvendintos 2015 metais. Minimame Priemonių plane nustatytų priemonių, kaip, pvz., pakeisti teisės aktus, siekiant sudaryti galimybę pareiškėjams, teikiantiems paramos paraiškas Agentūrai, pristatyti paraišką registruotu laišku, elektroniniu būdu, pasirašius elektroniniu parašu, o ne tik atvykus asmeniškai į instituciją, įgyvendinimas užtikrins Programos laukiamų rezultatų kriterijų įgyvendinimą, kaip, pvz., mažesnis tiesioginių kontaktų su sprendimus priimančiais valstybės tarnautojais skaičius, daugiau paslaugų teikiama elektroninėmis priemonėmis arba su kompetentinga institucija bendraujant per atstumą.

Žemės ūkio ministerija 2015 metais buvo informuota apie skaidrumo iniciatyvą „Jonvabaliai“, kuriai išreiškė palaikymą ir jos skleidžiamą skaidrumo idėją. Apie šią iniciatyvą buvo informuotos Žemės ūkio ministerijos valdymo srities įstaigos, keletas jų jau prisidėjo prie šios iniciatyvos, užtikrindamos Europos Sąjungos lėšomis finansuojamų projektų skaidrumą.

Viceministrė

Lina Kujalytė